

ΤΗΣ  
ΟΜΟΡΦΙΑΣ  
ΨΗΦΙΔΕΣ



π. ΕΦΡΑΙΜ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΣ  
ΟΜΟΡΦΙΑΣ  
ΨΗΦΙΔΕΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:  
π. Βασίλειος Αργυριάδης

Ἐν πλῶ

© Έκδόσεις Έν πλῶ  
Κολοκοτρώνη 49, Ἀθήνα 105 60  
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238  
e-mail: info@enploeditions.gr  
www.enploeditions.gr  
www.facebook.com/enploeditions.gr

Α΄ έκδοση: Νοέμβριος 2021

ISBN: 978-960-619-096-4

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

~9~

Οἱ Ἅγιοι στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας

~13~

Ἡ διακεκαυμένη ζώνη τῆς καρδιάς μου

~29~

Σωτήρια Ὡσμωση

~35~

Ὁ χορὸς τοῦ Φήλικα πάνω στὰ κύματα

Ἦτοι: Πρὸς ἐκκλησιασμὸν τοῦ σύγχρονου μηδενιστῆ  
ἀνθρώπου ἢ περὶ γονιμοποιήσεως τοῦ μηδενὸς

~47~

Ζωγραφίζοντας μὲ ἀναμμένο ἄνθρακα

~67~

Παλαιὰ ποιήματα καὶ ποιητικὰ πεζὰ

~73~



## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἄν δεχθοῦμε τὴν ὀρθόδοξη ἀντίληψη περὶ ἀνθρώπου ὡς ὀλότητας, ὅτι ὁ ὅλος ἄνθρωπος δὲν τεμαχίζεται, δὲν χωρίζεται σὲ διαμερίσματα ἐρμητικὰ κλειστὰ ποὺ δὲν ἐπικοινωνοῦν τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, τότε ἀπὸ μίας μικρῆς λεπτομέρειας μπορεῖ κάποιος νὰ ἀναχθεῖ στὴν προσωπικότητα, στὸ ὅλον τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἔτσι καὶ στὴν περίπτωση τοῦ π. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλου, μέσα ἀπὸ τὰ ὑψηλῆς λογοτεχνικῆς ποιότητος ποιήματα καὶ πεζὰ κείμενα ποὺ περιλαμβάνονται στὸ παρὸν βιβλίο, ποὺ συνετέθησαν σὲ διάφορες περιστάσεις καὶ ἀφορμὲς συγγραφῆς, προβάλλει μία χαρακτηριστικὴ προσωπικότητα. Εἶναι μία ὄχι τυχαία προσωπικότητα ποὺ κινεῖται μὲ μεγάλη εὐκολία σὲ διάφορους χώρους τοῦ ἐπιστητοῦ καὶ τῆς τέχνης. Τὸν χαρακτηρίζει ἡ ἰκανότητά του νὰ διαπερνᾷ τοὺς χώρους αὐτοὺς καὶ νὰ φέρνει στὴν ἐπιφάνεια τὴ βαθύτερη ἀγωνία τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Ταυτόχρονα ὁ τρόπος προσέγγισης τῶν θεμάτων ποὺ ἀπτεται, ἀθόρυβα ἀλλὰ ἐνεργῶς, παραπέμπει στὴν πρωταρχικὴ του ιδιότητα, αὐτὴ τῆς ἱερωσύνης, τῆς πλήρους ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας Χριστοῦ.

Ὁ π. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος εἶναι πραγματικὰ ἓνας ἐξαιρετικὸς ποιητὴς καὶ συγγραφέας. Ἔχει ἓναν λόγο ποὺ ρέει ἀβίαστα, διατηρώντας συνοχὴ καὶ σταθερότητα, μέσα στὴ ρευστότητα τῆς ἐποχῆς, τὴν ὁποία προσλαμβάνει δημιουργικὰ μεταποιώντας τὴν ἐκκλησιολογικά. Μέσα ἀπὸ τὴ λογοτεχνικὴ του ροὴ ἐκφράζει θεμελιώδεις θεολογικὲς θέσεις ποὺ ὑπερβαίνουν τὸν διῆρισμό, τὸν νομικισμό, τὸν σχολαστικισμό. Ἀποτυπώνει τὴν παρουσία τοῦ διαφοροτικοῦ, τοῦ

ἄλλου, πού ἀκόμη καί στήν ἐκπτωτική κατάσταση βλέπει τόν ἄνθρωπο ὡς νὰ κινούμενο, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, μέσα σέ μία ἐποχὴ πού ἡ ἐξαύλωση καί ἡ «ἀποσάρκωση» χρησιμοποιοῦν τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησία γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Ὁ π. Ἐφραίμ, μὲ τρόπο μοναδικό καταφέρνει νὰ συνδυάσει ἐπιτυχῶς τὸ πηγαῖο λογοτεχνικό του τάλαντο μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ θεολογικὴ του συγκρότηση καί τὴν ἱερατικὴ του ιδιότητα, προσφέροντάς μας ἔτσι κείμενα ὑψηλῆς αἰσθητικῆς ἀρτιότητος ἀλλὰ καί θεολογικῆς οὐσίας, ὅπως αὐτὰ πού συμπεριλαμβάνονται στὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίο. Μὲ πρωτοτυπία, ζωντάνια, ἀμεσότητα καί παραστατικότητά, μᾶς δείχνει τὸ γνήσιο ὀρθόδοξο ἦθος πού προβάλλει μέσα ἀπὸ τὴν ποιητικὴ καί ἀφηγηματικὴ του δεινότητα, πρᾶγμα πού ἀναδεικνύεται μέσα ἀπὸ τὶς ποικίλες θεματικὲς πού πραγματεύεται λογοτεχνικά καί θεολογικά.

Εἰδικότερα, τὰ ποιητικά του πονημάτια πάλλουν ἀρμονικὰ τὶς ἐσώτερες ἀνθρώπινες εὐαίσθητες χορδὲς καί συντονίζουν τὴ διάνοια στὴ μεστότητα ἐνὸς ποιητικοῦ λόγου προσανατολισμένου στὴν ἀλήθεια τοῦ θεικοῦ ὑπερκείμενου Λόγου. Ἰδίως στὴν περίπτωση τῶν χαίκοῦ, μὲ τὴ συμπύκνωση τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως στὴν ποιητικὴ φόρμα μόλις 17 συλλαβῶν σὲ τρεῖς στίχους, ἡ ποίηση τοῦ πατρὸς Ἐφραίμ μᾶς συνεπαίρει μὲ τὴν ποιοτικὴ οὐσία τῆς ποιητικῆς του ἐκφράσεως.

Ἀλλὰ καί τὰ πεζὰ του κείμενα εἶναι ἐξίσου ἀξιόλογα. Τὸ κείμενο μὲ τίτλο: «Ὁ χορὸς τοῦ Φήλικα πάνω στὰ κύματα» εἶναι ἓνα πολὺ ἐνδιαφέρον στοχαστικὸ φιλοσοφικὸ δοκίμιο ἐν εἴδει γλαφυροῦ πεζογραφήματος, πού ἀναδεικνύει ἓναν βαθὺ προβληματισμὸ στὴν



προσέγγιση του μηδενισμού του σύγχρονου ανθρώπου, προσφέροντας άβίαστα τη λύση υπό το πρίσμα της ὀρθόδοξης θεολογίας. Ἡ «Σωτήρια ὠσμωση» ἀποτελεῖ μία θαυμάσια παρουσίαση ὑπὸ μορφήν διηγήματος με βαθειᾶς θεολογικῆς προεκτάσεις τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἔργου τοῦ εἰκαστικοῦ Γιάννη Μενεσίδη, μαθητῆ τοῦ Νίκου Γαβριήλ Πεντζίκη, σχετικὰ με τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ὅμοίως καὶ τὸ κείμενο με τίτλο: «Ζωγραφίζοντας με ἀναμμένο ἄνθρακα» παρουσιάζει τὸν ζωγράφο Εὐθύμη Βαρλάμη συνδέοντας τὸ καλλιτεχνικὸ του ἔργο με θεολογικῆς προεκτάσεις, καταλήγοντας στὴν εὐστοχὴ διαπίστωση ὅτι ὁ τρόπος τοῦ καλλιτέχνη ἀποτελεῖ «μὴ καλοπροαίρετη ἀναζήτηση τῆς συνάντησης με τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, μὲ ὅλες τὶς δυσκολίες, ἀποτυχίες καὶ σφάλματα ποὺ τὸ ἐγχείρημα συνεπάγεται».

Τὸ αὐθεντικὸ ὀρθόδοξο βίωμα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποτυπώνεται με ἐνάργεια στὸ κείμενο: «Ἡ διακεκαυμένη ζώνη τῆς καρδιάς μου», στὸ ὁποῖο ἀπολαμβάνουμε ἀναγνωστικὰ μὴ ἀμεση περιγραφὴ μιᾶς ἀληθινῆς ὀρθόδοξης ἱεραποστολικῆς προσεγγίσεως. Τὸ ὀρθόδοξο βίωμα καθίσταται ἰδιαιτέρως προσληπτὸ καὶ στὸ κείμενο: «Οἱ Ἅγιοι στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας», μέσα ἀπὸ τὸ δραστικὸ παράδειγμα τεσσάρων σύγχρονων Ἁγίων, ἦτοι τοῦ Ὁσίου Πορφυρίου τοῦ Κausοκαλυβίτη, τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου Τσαλίκη, τοῦ Ὁσίου Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτη καὶ τοῦ Ἁγίου Λουκά, ἐπισκόπου Συμφερουπόλεως.

Ὁ π. Ἐφραίμ, με λογοτεχνικὴ ἀλλὰ καὶ θεολογικὴ ἐνάργεια, ἀνευ συγχύσεως, ἀναδεικνύει τὸ καίριο, ὅ,τι πραγματικὰ ἀξίζει, κυρίως ἐκεῖνο ποὺ θὰ διασωθεῖ. Ἀβίαστα προκύπτει πρωτογενὴς συγκίνηση, αἰσθητικὴ

## ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ ΨΗΦΙΔΕΣ

ἀριότητα, ἀγάπη γιὰ τὸν Θεὸ καὶ γι' αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἀξία τοῦ ὁποίου ὑπερβαίνει κάθε λογική ἐάν δεχθοῦμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε μὲ βάση τὸν ἀναμενόμενο Μεσσία καὶ μὲ βάση τὸν Ὅποῖον καὶ θὰ ὀλοκληρωθεῖ στὰ ἔσχατα.

Ἡ ἀναγνωστικὴ περιήγηση στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀποτελεῖ σίγουρα μία ἀπολαυστικὴ ἐμπειρία ἀλλὰ καὶ συνάμα μία ἀφορμὴ γιὰ ἐμβάθυνση στὸ αὐθεντικὸ ὀρθόδοξο ἦθος.

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας

## Οἱ Ἅγιοι στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας\*

**Μ**ὲ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ φέρνει ὁ Ἰδιος σὲ πέρασ τὸ ἔργο ποὺ Τοῦ ἀνέθεσε ὁ Πατέρας.

Ἡ Ἐκκλησία, ὑπάρχουσα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, προπτωτικά, μεταπτωτικά, στοὺς χρόνους τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴ ὅπου φανερώνεται ἡ δόξα Τῆς καὶ ἐκδηλώνεται καὶ ὡς τόπος σύναξης πλέον, ὡς καὶ τὴ Δευτέρα Παρουσία καὶ τὴ βασιλεία τὴν ἄδυτη, εἶναι ἡ καταφυγὴ μας, ἡ φωλιά μας, ἡ ἐλπίδα μας, ὁ στηριγμὸς μας, ὁ φυσικὸς μας χῶρος, ὅπου μᾶς ἀναζωογονεῖ ὁ οὐριος ἄνεμος ἐνὸς πάντοτε ἀμετάπτωτου εὐκρατοῦ κλίματος. Οἱ πτώσεις εἶναι δικές μας.

Ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἀληθινό, ποὺ σὺν νοητὸς Ἰορδάνης ἀρδεύει τὴν Ἐκκλησία, μᾶς θάλπει, δορυφορεῖ, δωροφορεῖ, λαμπρύνει καὶ καλλύνει τοὺς Ὀρθοδόξους ὅλων τῶν αἰώνων, καθιστώντας δυνατὸ

---

\* Κείμενο ποὺ ζητήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Γερμανίας γιὰ τὸ Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τοῦ 2018, μὲ θέμα τοὺς ἁγίους μας.

για τὸν καθένα ποὺ τὸ ἐπιθυμεῖ, προσωπικὰ καὶ ἐλεύθερα νὰ οἰκειοποιεῖται τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, δεχόμενος τὴ φλόγα τῆς προσωπικῆς του Πεντηκοστῆς. Στερεώνει τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα μας. Γι' αὐτὸ καὶ στὸ ὑπερῶο ἐμφανίζεται τὸ Παράκλητον Πνεῦμα σὰν διαμεριζόμενες γλώσσες ποὺ κάθονται ἀνὰ μία στὴν κεφαλὴ ἑνὸς ἐκάστου τῶν συνηγμένων. Ἡ σχέση συνεπῶς μὲ τὸν Χριστὸ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι προσωπικὴ. Ὁ Χριστὸς καλεῖ προσωπικὰ τὸν καθένα, μᾶς στέλνει στὴν Ἐκκλησία Του καὶ θέλει ὅλοι νὰ σωθοῦμε.

Τὸ πρόσωπό μας εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας, ποὺ μᾶς ἐνώνει ἀπανταχοῦ τῆς γῆς.

Ἄν γιὰ τὸν νομπελίστα ποιητὴ μας Γιώργο Σεφέρη ποὺ ζεῖ καὶ σκέπτεται μᾶλλον ἐκκλησιαστικὰ ὅτι «λαὸς δὲν εἶναι ἓνα ἀνθρωπομάζωμα... τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ ἓνα ὀργανικὸ σύνολο ποῦ... ἀκολουθεῖ, διαμορφώνει... μιὰ ζωὴ ἐνιαία, ὅσο κυματιστὴ κι ἂν εἶναι: μιὰν ἀπερραγτὴ ἀλληλεγγύη πεθαμένων καὶ ζωντανῶν», τελικὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία ποὺ λειτουργεῖ σὰν ζωτικὸς μας χῶρος, στὴ Χώρα τῶν Ζώντων, ἐμεῖς ὁ λαὸς, παρ' ὅλους τοὺς κλυδωνισμοὺς τοῦ Σκάφους, προχωροῦμε, καί, πρωτίστως ἐνούμενοι μὲ τὸν Χριστὸ διὰ τοῦ σώματος καὶ αἵματός Του, ἀκολούθως δὲ μὲ τὶς πρεσβεῖες τῆς Παναγίας μας καὶ ὄλων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶ εὐαρεστησάντων, ὅσο καὶ μὲ τὶς προσευχὰς ζώντων καὶ κεκοιμημένων ὧν Κύριος γινώσκει τὰ ὀνόματα, διαπορθμεύομαστε πρὸς τὴν ὄντως ζωὴ. Εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸ μέλλον καὶ ἀγκαλιάζει παρελθὸν καὶ μέλλον μέσα στὸ παρόν, τὸ Τώρα «τὸ ὅποιο ἀποτελεῖ σύνθεσιν τῶν δύο ἄλλων ἐκτάσεων, τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος καὶ χαίρει διὰ τοῦτο

προτεραιότητας», μᾶς θυμίζει ὁ μακαρίτης Νίκος Νησιώτης.

Βυθισμένοι σὲ πλησμονὴ χαρᾶς μνημονεύουμε καὶ μεῖς ἀντιφωνικὰ τοὺς αἰωνίως ἀλληλέγγυους σ' ἐμᾶς: τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο καὶ ὅλους τοὺς ἀγίους, ἀδελφια, μαθητὲς καὶ τέκνα τοῦ Υἱοῦ τοῦ πού ὡς κεκοιμημένοι εἶναι περισσότερο ζωντανοὶ ἀπ' ὅ,τι ἦταν ὅταν ζοῦσαν. Μαθαίνουμε νὰ ζοῦμε «μὲ τὴν ἀνάσα τῶν νεκρῶν» ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ καθηγητὴς Νίκος Ματσούκας, γιὰ ν' ἀποκτήσουμε τὴ ζωντάνια τοὺς πού νίκησε μιὰ γιὰ πάντα τὸ θάνατο. Πόσο μᾶλλον –κατὰ τὸ ἀνθρώπινο– δὲν θὰ αἰσθανθοῦμε πολὺ κοντὰ μας τοὺς ἀγίους, ὅταν μάλιστα ζήσαμε καὶ κάποιους ἀπὸ αὐτούς, μᾶς μίλησαν ὡς κανονικοὶ ἄνθρωποι χωρὶς τίποτε τὸ «ἰδιαίτερο» καὶ περιττό, τοὺς συναναστραφήκαμε ἔστω καὶ λίγο, τοὺς ἀκούσαμε σὰν πολὺ κοντινά, δικὰ μας πρόσωπα καὶ στὸ πρόσωπό τους συναντήσαμε τὸν ἀληθινὸ ἀδελφό, πατέρα, μητέρα, φίλο, ἐν τέλει τὸν Ἰδιο τὸ Χριστό;

Οἱ ἅγιοι ὅλων τῶν αἰώνων εἶναι οἱ εὐχυμοὶ καρποὶ τοῦ Παρακλήτου, παιδιὰ καὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ χάρη ἀνθρωπόθεοι πού συνεχίζουν τὸν Χριστὸ μέσα στὸ ἀγροτεμάχιο τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Γεωγραφίας. Ἄνταποκρίθηκαν στὸ κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ μιὰ «ἀναρχικὴ», ἐσωτερικὴ –κυρίως– κίνηση/διάθεση, πού παρέμεινε ἀταλάντευτη τελικὰ, διέγραφαν ὅλα «τὰ τοῦ κόσμου τερπνὰ» μὲ τὸ Χ τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι συναρμολογεῖται ἡ ζωὴ τους καὶ τεχνουργοῦνται τὰ χαρίσματά τους μέσα στὰ σπλάχνα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὅπου καὶ ἐξάπαντος τὰ καταθέτουν στὴν Τράπεζα τῆς Ζωῆς πρὸς ἀνατοκισμό γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν.

Πέρα από τετράγωνες συζητήσεις περι ὄρων και ὀρίων «τῆς πίστεως», δογμάτων, ἀναλύσεων, συνθέσεων, συγκρίσεων, συγκλίσεων, ἀποκλίσεων κ.λπ. –τι νόημα θὰ εἶχαν ἐδῶ ἄλλωστε;– ἡ οὐσία εἶναι ὅτι ἐκεῖνο ποῦ σὲ μαγνητίζει σ' ἕναν Ἅγιο καὶ τοῦ παραδίεσαι ἄνευ ὄρων καὶ ὀρίων γιὰ νὰ σὲ πάει στὸν Χριστό, εἶναι ἡ αἴσθησις τῆς ἐλευθερίας ποῦ τὸν κατακλύζει ὡς σταυρωμένη ἀγάπη καὶ τὸ ὅτι σὲ δέχεται ὅπως εἶσαι, χωρὶς τὴ βάσανο τῆς ἀνάκρισις καὶ τῆς ἀνάλυσις. «Καλὸν ἐστὶν ᾧδε ἡμᾶς εἶναι», λές, καὶ ἀφήνεσαι. Ποῦ «ᾧδε»; Μέσα στὴν καρδιὰ τῶν ἁγίων, ἡ ὁποία ἔχοντας ἐκδιπλωθεὶ στὸ ἄπειρο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, δεξιῶνεται τοὺς πάντες. Παλάτι ἀληθινό. Αἰώρα χαρᾶς ἀπὸ σπιβαρὸ ὑλικὸ ποῦ καὶ σὲ ξεκουράζει, καὶ δὲν σὲ ἀφήνει νὰ πέσεις κάτω καὶ ν' ἀπογοητευθεῖς.

Σὲ φέρνει στὸ φιλότιμο ὁ ἅγιος νὰ ἀγωνιστεῖς καὶ νὰ χτυπήσεις ἀλύπητα τὸν ἑαυτὸ σου. Δὲν σὲ συντρίβει, συμπαραλιάζει, θεατριίζει, ἐξουθενώνει, ἐξευτελίζει. Ὅχι νευρωτικὰ σύνδρομα, ἁμαρτιοφοβίες καὶ ἐνοχικές, ἰδιωτικές, τρομοκρατικές θεολογίες τῶν τάχατες «ἁγίων» ποῦ βασανίζουν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, βάζοντας τὸ λογισμό τους πάνω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Συνήθως ὅταν ἀκοῦμε γιὰ ἁγίους, τοὺς φανταζόμαστε σὰν ἐξωπραγματικὰ ὄντα, οὐτοπικὲς ὑπάρξεις, ἢ –εἰδικότερα οἱ ἄνθρωποι ποῦ θέλουμε νὰ λεγόμεστε «τῆς Ἐκκλησίας»– φαντασιώνουμε μὲ κάτι ἄσαρκες πνευματικὲς πραγματικότητες καὶ ἐξαίυλώσεις ποῦ ὑποσυνειδητῶς τοῦλάχιστον δείχνουν καὶ μία ἀποστροφή πρὸς ὅτιδήποτε σωματικὸ, ὑλικό. Θαρρεῖς πῶς ἀπὸ δῶ στέκει ἡ «ῦλη» καὶ ἀπὸ κεῖ ἕνα ἀπροσδιόριστο «πνεῦμα» πάντα σὲ ἀντιπαλότητα μεταξὺ τους, δια-

κρινόμενα τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ πάντα μὲ ἐξιδανί-  
 κευση τοῦ πνευματικοῦ καὶ ὑποτίμηση τοῦ ὕλικου.  
 Αὐτὸ σημαίνει ὅτι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ τί δηλώνουμε  
 ὡς Ὁρθοδοξία (μας), ἡ πραγματικότητα εἶναι ὅτι ἡ  
 νοοτροπία μας ρέπει πρὸς τὸν Νεστοριανισμό ἢ τὸν  
 Μονοφυσιτισμό, καὶ αὐτὸ μεταφράζεται σὲ διάσταση  
 δόγματος/ἡθους, δηλαδή ἄλλα λέμε κι ἄλλα ζοῦμε,  
 ἄλλα «πιστεύουμε» κι ἄλλα πράττουμε. Ὁ διαχω-  
 ρισμὸς γιὰ παράδειγμα τῶν χώρων, τῶν συζητήσεων  
 καὶ τῶν χρονικῶν περιόδων σὲ «ἱερά» καὶ «βέβηλα» ἢ  
 ἡ ἐμμονικὴ ἐνασχόλησή μας μόνο μὲ τὰ «πνευματικὰ»  
 καὶ ὄχι «κοσμικὰ» ζητήματα κρύβει τέτοιου εἴδους  
 νεστοριανικὲς καὶ μονοφυσιτικὲς διαστρεβλώσεις.  
 Εὐτυχῶς ὅμως, στὸν ἀντίποδα τῶν ἀνωτέρω πλαστο-  
 γραφήσεων τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὁ Χριστὸς μας μᾶς  
 προσφέρει τὰ ἔνσαρκα παραδείγματά του μέσα στὴν  
 Ἱστορία, τὰ μυστικὰ «ραβασάκια» τῆς ἀγάπης Του –  
 ἃς μᾶς ἐπιτραπεί– καὶ αὐτὰ εἶναι οἱ ἅγιοί μας. Εἶναι  
 ἐκεῖνοι ποὺ πάντοτε καὶ παντοῦ εἶναι ἐν τῷ Χριστῷ,  
 ὀλόκληροι, δίχως κρατούμενα καὶ διχασμούς. Αὐτοὶ  
 μᾶς δροσίζουν ἢ μᾶς θερμαίνουν, μᾶς παρηγοροῦν ἢ  
 μᾶς χαρίζουν ὑπομονή, ἐνῶ ἄλλοτε μᾶς διασώζουν, μᾶς  
 ὀδηγοῦν καὶ μᾶς ἀσφαλίζουν στερεώτερα στὸ Λιμάνι,  
 τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι οἱ αὐθεντικοὶ ἄνθρωποι οἱ Ἅγιοι κάθε ἐποχῆς,  
 οἱ «ῥαῖοι» ἄνθρωποι, ποὺ σημαίνει οἱ ὄριμοι, «τῆς  
 ὥρας» οἱ ἄνθρωποι, μὲ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ὀριμότη-  
 τητα. Θὰ ἀναφερθοῦμε στὸ παρὸν ἄρθρο σὲ τέσσερις  
 σύγχρονους ἀπὸ αὐτούς, ἀγίους τῆς ἐποχῆς μας.

Μίλαγε ὁ ὄσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης ἀλλὰ  
 καὶ «ὁ τῆς Πολυκλινικῆς Ἀθηνῶν», ὁ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς

πόλης, για την αγάπη του Χριστού που ένιωθε τόσο πολύ να του κατατρώνει τα σωθικά, ώστε λαχταρούσε να πάει στους Χίππυς στα Μάταλα της Κρήτης να τους διδάξει Χριστό. Άλλοτε, σε Εύρωπαίους τουρίστες, καθώς τους ξεναγοῦσε, τους μάθαινε μέσα στο τουριστικό λεωφορείο την εὐχή του Ἰησοῦ και κείνοι ὄλο «Πορφύριος!» και «Πορφύριος!» φώναζαν και τὸν ἀναζητοῦσαν ὅταν ἔλειπε. Λάμβανε σάρκα και ὅστ᾽ ἤδη στὸ πρόσωπο του ὀσίου πατρὸς ἐκεῖνο που εἶχε γράφει ἀργότερα ἡ παρισινὴ ἐφημερίδα *Le Monde* τὴν ἐποχὴ (1981) που πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίσημη ἔνταξη τῆς Ἑλλάδος στὴν ΕΟΚ: «Ἡ Εὐρώπη ὑποδέχεται τὴ χώρα τῆς Φιλοκαλίας»!

Δοκιμασμένος σὰν τὸ χρυσὸ στὸ χωνευτήρι σε ἔβλεπε «ἀπὸ μέσα» και ἦταν φυσικὸ γι' αὐτὸν νὰ βλέπει ἔτσι. Ἔτσι ζοῦσε ἐκεῖνος, ἐν τῷ Θεῷ. Ἐνῶ ἐσὺ ἀλληθωρίζεις πνευματικά, ἐκεῖνος εἰσέρχεται στὴν καρδιά σου κεκλεισμένων τῶν θυρῶν με τὴν ἄκρα εὐγένεια του Χριστοῦ. Ἐξουθενωμένος ἀπὸ ἀπερίγραπτους πειρασμοὺς χαμογελοῦσε μ' ἓνα χαμόγελο, ἀληθινὸ κομμάτι γλαυκοῦ οὐρανοῦ. Σὲ παιδιὰ τῆς νύχτας και ἀπορριπτέους μοτοσυκλετιστὲς ἔβλεπε τὴν προαίρεση τῶν μικρῶν παιδιῶν που μακάρισε ὁ Χριστός, ἐνῶ σε «θητεύσαντες εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά παιδιόθεν ἂν μὴ και ἐκ κοιλίας μητρός», διεγίνωσκε τὴ θανάσιμη τοξίνη τῆς αὐτάρκειας και τῆς ἀκολουθείσης μετὰ ταῦτα ἐπάρσεως, ὡσὰν νὰ ἐπρόκειτο κάποιος τάχατες νὰ παίρνει γαλόνια ἀπὸ τὰ χρόνια, και ἔκρουε τὸν κώδινα κινδύνου. Δὲν ἀντέχει τίποτε τὸ μὴ αὐθεντικὸ δίπλα σ' ἓναν ἅγιο που ὁ νοῦς του διαπερνάει καρδιές, ἀλλὰ και βουνά, και κτήρια, και θάλασσες, και οὐρανοὺς, και



ἠπείρους, ἓνα ἰδιαίτερο χάρισμα «πνευματικῆς τηλεόρασης» τοῦ ὁσίου πατέρα μας.

Ἐψεγε τὸν ἑαυτό του ποὺ νέος καθὼς ἦταν ἤθελε κατὰ τὴν ἐξομολόγηση νὰ ἐφαρμόσει τὸ Πηδάλιο, ἔψεγε καλὸτροπα καὶ τοὺς Ἱερεῖς γιὰ τὸν «ἀφόρητο» – ὅπως ἔλεγε– διδασκισμὸ τους, ἐπιμένοντας ὅτι ἡ σιωπὴ καὶ τὸ παράδειγμα, καθὼς καὶ ἡ μυστικὴ προσευχὴ γιὰ τοὺς πιστοὺς φέρουν σίγουρα ἀποτελέσματα.

Ἀληθινὰ παγκοσμιοποιημένος ἄνθρωπος, οἰκουμεινικῶν διαστάσεων, χαριτωμένος πνευματικὸς, δεξιωνόταν τοὺς πάντες μέσα τὴν καρδιά του: «εἶμαστε ἓνα καὶ με ἐκείνους ποὺ φαίνεται νὰ εἶναι ἐκτὸς Ἐκκλησίας· τὸ πᾶν εἶναι ὁ ἔρωτας στὸ Χριστό», ἔλεγε δείχνοντας ἔξυπνα ὅτι οὔτε τὸ δόγμα, οὔτε ἡ πίστη, οὔτε τὰ ἔργα σὲ σώζουν ἂν ἡ προαίρεσή σου δὲν εἶναι εὐθεΐα καὶ ἀπλῶς τὰ χρησιμοποιεῖς γιὰ νὰ αὐτοπροβάλλεσαι, κυρίως ὑποσυνείδητα.

Μελετοῦσε τὰ πάντα, ἔχοντας «καταφάει» τὰ λατρευτικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς ὀρθόδοξος νοῦς στεκόταν ἀκριβῶς στὸ κέντρο τοῦ Πολιτισμοῦ, «ἀνακρίνοντας» τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα. Ἐπισκεπτόταν κάποτε καὶ τὴ Λυρικὴ Σκητὴ συνοδεία πνευματικοῦ του τέκνου, ὅπου καὶ ἐν ἐκστάσει μία φορὰ «εἶδε» τὸ πνεῦμα τοῦ μουσικοῦ τοῦ ὁποίου τὸ ἔργο παιζόταν ἐκείνη τὴν ὥρα, νὰ σκιρτᾷ εὐχαριστημένο ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση, ὅπως μᾶς διηγεῖται ὁ πατὴρ Ἀνανίας Κουστίνης.

Ἐπέμενε νὰ ἔχουμε καλλιτεχνικὴ, εὐαίσθητη ψυχὴ καὶ νὰ τὴν καλλιεργοῦμε μὲ περιπάτους στὴ φύση, μὲ παρατήρηση τῶν πουλιῶν καὶ τῶν φυτῶν, μὲ καλὲς παρέες. Συνιστοῦσε καὶ στίς οἰκογένειες νὰ πηγαίνουν στὴ θάλασσα γιὰ κολύμπι, ὥστε νὰ ἔχουν καλὴ σωμα-

τική υγεία και χαρούμενη διάθεση.

«Χοντρούς ανθρώπους κοντά Του δὲ θέλει ὁ Θεὸς» συνήθιζε νὰ λέει, ἀλλὰ «ψυχῆς καλλιτεχνικῆς νὰ πετᾶνε σὰν τὶς πεταλοῦδες, παντοῦ». Παρώτρυνε ἡ εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ νὰ λέγεται ἀδιάλειπτα ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ ἀπαλά, καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστό. Πρότεινε νὰ μὴν κάνουμε κατὰ μέτωπο ἐπίθεση στὰ πάθη μας, ἀλλὰ νὰ τὰ περιφρονοῦμε καὶ νὰ τὰ παραμερίζουμε πηγαίνοντας πάρα πέρα πρὸς τὸν Χριστό. Καταυγάζοταν ἀπὸ τὸ ἄκτιστο Φῶς τοῦ Χριστοῦ μας, χαρακτηρίζοντάς το μάλιστα «σιέλ»(!) (λευκογάλανο, γλαυκὸ παναπεῖ) σὲ ὁμιλία του καταγεγραμμένη σὲ κασέττα.

Ὁμόρφυνε τὴ ζωὴ μας καὶ εὐχαριστοῦμε τὸν Θεὸ γι' αὐτό. Ἐξακολουθεῖ λαμπροφορεμένος νὰ κάνει τὸ ἴδιο ζωντανότερα τώρα, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴ σύμβαση τοῦ χωροχρόνου, γι' αὐτὸ καὶ μετατρέπει σὲ εὐλογία τὸν ἰδικὸ μας χωροχρόνο, συντροφεύοντας ἀψευδῶς ὅποιον τὸν ἐπικαλεῖται.

\* \* \*

Ἐνσάρκωση τῆς ταπείνωσης ἀποτελοῦσε ὁ δεύτερος ἅγιος τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, ὁ ὅσιος Ἰάκωβος ὁ Τσαλίκης. Ἦταν ὁ πάτερ «μὲ συγχωρεῖτε», διότι ἀπὸ τὶς λέξεις ποὺ χρησιμοποιοῦσε, οἱ μισὲς ἦταν ἡ φράση «μὲ συγχωρεῖτε». Ἀδικήθηκε καὶ πόνεσε πολὺ στὴ ζωὴ του ὅπως φυσικὸ εἶναι νὰ πονοῦν ὅλοι οἱ περιβεβλημένοι τῆ σάρκα ἄνθρωποι, ἰδιαίτερα ὅσοι πορεύονται τὸν ἀνάντη δρόμο τοῦ ἐν Χριστῷ ἀγιασμοῦ. Λυπήθηκε πάνω ἀπὸ τὸ μέτρο κατὰ τὸν θάνατο τῆς μητέρας του καὶ «συμμορφώθηκε» μὲ ἐπέμβαση τῆς θείας Χάριτος.

Τὸ πρᾶον καὶ εὐαίσθητον τοῦ χαρακτῆρος του, ἡ γλυκύτης στὴν ἔκφραση καὶ ἡ λαχτάρα γιὰ προσευχὴ διακρίνονταν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὸ ἀφιλάργυρο, ἡ προόραση καὶ ἡ διόραση, ὅπως καὶ τὸ φιλακόλουθο τὸν στόλιζαν ἐδραιωμένα πάνω σ' αὐτὸ τὸ βᾶθρο τῆς «οὐδενίας» του. Κατὰ μαρτυρίαν Ἐπισκόπου αὐτοαποκαλοῦνταν «φόφιο σκυλί πού βρωμοῦσε» καὶ τὸ πίστευε.

Συνέτρεχε ὁ ἴδιος μέγα πλῆθος στὶς ὅποιες δυσκολίες του: εἶδη ἔνδυσης-ὑπόδησης, χρηματικὴ βοήθεια. Κυρίως ὅμως ἦταν ἡ προσευχὴ του ἐκεῖνη πού ἔκαμπτε τὸ θεῖον ἔλεος καὶ παρηγοροῦσε τοὺς ἀναγκασμένους: ἡ παροιμιώδης παρηγορία τῆς προσευχῆς αὐτῆς, πού λάμβανε συχνὰ μορφή διαλόγου ζωντανοῦ-προφορικοῦ μὲ τὸν προστάτη καὶ ἔφορο τῆς Μονῆς, τὸν ὄσιο Δαυῖδ τὸν Γέροντα. Προεῖδε τὴν ἐκλογὴ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στὸν μαρτυρικὸ Θρόνο τοῦ Φαναρίου καὶ τὶς δυσκολίες πού προηγήθηκαν καὶ οἱ ὁποῖες ὑπερβάθηκαν μὲ ἐπιβειωμένη θαυματουργικὴ ἐπέμβαση τοῦ ὁσίου Δαυῖδ, μετὰ δὲ τὴν ἐκλογὴ δοξολόγησε τὸν Θεό.

Χιλιάδες κόσμου παρηγορήθηκαν στὸ πετραχήλι του, μιὰ πτυχὴ τῆς ἱερατικῆς διακονίας ὅπου φαινόταν καθαρὰ ἡ ἐπισκίαση τῆς θείας Χάριτος, ἡ ὁποία τοῦ χάριζε καὶ ἀνάλογα ζεύγη ὀφθαλμῶν κάθε φορὰ πού ἔβλεπε μιὰ ψυχὴ νὰ προσέρχεται, ὥστε νὰ διακρίνει τί χρειάζεται. Μέχρι καὶ ὁ τρόπος πού βιάδιζε, ἔδειχνε μιὰ σωματικὴ ἐλαφρότητα πού σὲ ἔκανε νὰ νομίζεις ὅτι δὲν πατάει στὴ γῆ κατὰ ὀρισμένες μαρτυρίες. Σημαντικὸ πολὺ εἶναι αὐτὸ πού ἐπεσήμανε σὲ κήρυγμά του, ὁ Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Παῦλος, καὶ ἀφορᾷ σὲ ὄσους ἐκ τῶν Πατέρων ἀναλισκόμεθα στὸ